

Ranuan kunnan lausunto hallituksen esityksestä laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

Kunnanhallitus 23.03.2026
2004/00.01.02/2022

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta.

Uudessa laissa säädettäisiin voimalan omistajan velvollisuudesta purkaa käytöstä poistettu maatuulivoimala ja palauttaa puretun tuulivoimalan sijaintipaikka voimalan rakentamista edeltäneeseen tilaan. Purkamisen kustannusten kattamista turvaisi maatuulivoimalan rakentamishankkeeseen ryhtyvän velvollisuus antaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi vakuus purkutoimien varmistamiseksi. Vuokramaalla sijaitsevan maatuulivoimalan purkamisesta vastaisi voimalan sijaintipaikan kunta, jos voimalan omistaja laiminlöisi purkamiseen liittyvät velvoitteensa ja jos purkamisen kustannuksia ei voitaisi kattaa uudessa laissa tarkoitetulla purkuvakuudella.

Rakentamislakiin lisättäisiin säännökset maatuulivoimalan purkamisluvasta. Lisäksi lakiin tehtäisiin muita uuden lain säätämisestä johtuvia täsmennyksiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Esitysluonnoksessa ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Purkuvakuutta ja kunnan toissijaista purkamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vain voimaloihin, joita koskevaa rakentamislupaa haettaisiin aikaisintaan vuonna 2028.

Lausuntoa pyydetään 2.4.2026 mennessä. Lausunto voidaan toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.ym(a)gov.fi tai postitse osoitteeseen Ympäristöministeriö, PL 35, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/7272/2024.

Liitteenä hallituksen esitysluonnos.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ranuan kunta katsoo, että hallituksen esitys selkeyttää poistettujen maatuulivoimaloiden purkamisvelvoitetta sekä purkuvakuuden asettamista. Kunta pitää hyvänä asiana, että voimalan omistajalla on selkeä päävastuu purkamisesta ja että purkuvakuudella turvataan toimenpiteiden toteutuminen myös mahdollisissa laiminlyöntitilanteissa.

Ranuan kunnan mielestä kunnille ja kuntien rakennusvalvonnoille ei tule säätää uusia tehtäviä. Tilanteissa, joissa voimalanomistaja laiminlöisi purkamiseen liittyvät velvoitteensa, purkamisesta ja purkuvakuuden hallinnoinnista tulee vastata valtion viranomainen.

Lupa- ja valvontaviranomainen (LVV) muodostaa ammattimaisen organisaation, joka kykenee hallinnoimaan valtakunnallisesti tuulivoimaloiden purkuvakuuksia. Purkuvakuus tulee määrittää joko hankkeiden YVA-prosessin yhteydessä tai joka tapauksessa ennen rakentamisluvan myöntämistä LVV:n toimesta.

Purkuvakuuksien hallinnointia ja riittävän purkuvakuuden määrittelyä ei voi säilyttää yksittäisen kunnan rakennusvalvonnalle. Tällainen toimintamalli voisi aiheuttaa kunnille kestäättömiä taloudellisia seuraamuksia ja lisäksi kirjavan toteuttamistavan purkamisvelvoitteesta ja alueiden ennallistamisesta. On huomioitava myös, että tuulivoiman elinkaaren aikana, jopa 35 vuotta, kuntarakenne ja kuntien tehtävät voivat muuttua olennaisesti. Purkuvakuuksien hallinta ja vakuuden määrittäminen on näin ollen perusteltua keskittää yhden viranomaisen tehtäväksi valtakunnallisesti.

Valtio ohjaa ja kannustaa kuntia ja muita toimijoita voimakkaasti puhtaaseen siirtymään, joten sen tulee kantaa myös taloudellinen riski täysimääräisesti tilanteissa, joissa mahdollinen purkuvakuus ei riitä alueen ennallistamiseen tulevan lain vaatimalla tavalla. Mikäli purkuvakuuteen liittyvät asiat tulevat kuntien vastuulle, valtion tulee joka tapauksessa osallistua purkuvakuuden ylittäviin kustannuksiin 50 %:n osuudella.

Ranuan kunta katsoo joka tapauksessa, että velvoite palauttaa voimalan sijaintipaikka rakentamista edeltäneeseen tilaan on liian tiukka. Täysimittainen ennallistaminen ei ole kaikissa tapauksissa tarkoituksenmukaista eikä ympäristön kokonaisedun mukaista ja se voi lisätä merkittävästi kustannuksia ja maaperän tarpeetonta häirintää.

Kunnan näkemyksen mukaan riittävänä purkamisvelvoitteena voidaan pitää sitä, että terästorni ja voimalan muut näkyvät maanpäälliset osat puretaan kokonaisuudessaan ja perustukset maisemoidaan peittämällä ne maakerroksella siten, että alue on turvallinen ja maisemallisesti sopeutuva.

Ennallistamisvelvoitteessa tulee huomioida nostoalueiden mahdollinen metsittyminen, joka on yleensä edennyt hyvin pitkälle vuosikymmenien saatossa.

Vanhoissa sopimuksissa on usein jo sovittu hanketoimijan ja maanomistajien välillä purkuvakuuksista. Hallituksen esityksen toteutuessa tässä muodossa syntyisi tällaiselle hanketoimijalle kaksinkertainen velvollisuus asettaa purkuvakuuksia.

On hyvä huomioida, että mikäli purkamiskustannukset nousevat uuden lain myötä kohtuuttomiksi, useimmat tuulivoimalainvestoinnit jäävät toteutumatta ja sen myötä puhtaaseen siirtymään liittyvät suurinvestoinnit siirtyvät Suomen rajojen ulkopuolelle.

Lisätietoja asiasta antaa:
kunnanjohtaja Tuomas Aikkila
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi